Hukuk Bölümü 2009/193 E. , 2009/348 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI

  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : O.K.

Davalı : Düzce Valiliği

O L A Y : Davacıya, Cumayeri Kaymakamlığı İlçe Emniyet Amirliği/Trafik Büro Amirliğinin 5/12/2008 gün ve 199002 sayılı, Karayolu Taşıma Kanunu İdari Para Cezası Tutanağı ile, sahibi olduğu araç ile güzergah dışı yolcu taşımacılığı yaptığından bahisle 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi gereğince para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

CUMAYERİ SULH CEZA MAHKEMESİ: 14.01.2009 gün ve 2008/287 D.İş sayı ile, Cumayeri ilçesi Avlayan köyünde ikamet eden Hasan ve Hanife oğlu Düzce 25.6.1954 d.lu O.K. Mahkememizce göndermiş olduğu 19.12.2008 tarihli dilekçesi ile Cumayeri Trafik Büro Amirliğinin 5.12.2008 tarih ve 199002 nolu Karayolu Taşıma Kanunu İdari para Cezası tutanağı makbuzuyla Güzergah dışı yolcu taşımacılığı yapmak suçundan dolayı kiraya vermiş olduğu 81 DF 529 plaka sayılı araca 5000,00 TL İdari para cezası makbuzu kesilmesi nedeniyle mahkemelerine itirazda bulunduğu anlaşılmakla buna ilişkin belgelerin getirtildiği; evrakın incelendiği; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunun 30. maddesi gereğince bu kanundan dolayı uygulanan para cezalarına karşı yetkili İdare mahkemesine İtiraz edilmesi gerektiğinden mahkemelerinin GÖREVSİZLİĞİNE, karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, 5/12/2008 gün ve 199002 sayılı işlemin yanı sıra 5/12/2008 gün ve 199001 sayılı işlemin de iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmış ise de; Mahkemenin dilekçe ret kararı üzerine, 5/12/2008 gün ve 199002 sayılı para cezasının iptali istemiyle dilekçesini yenilemiştir.

SAKARYA 1. İDARE MAHKEMESİ: 16.06.2009 gün ve E: 2009/404 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "amaç ve kapsam" başlıklı 1.maddesinde; İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolunun belirlenmiş ve çeşitli kabahatlerin tanımlanmış olduğu; Kabahatler Kanunu'nun 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanunun 31.maddesiyle değişik 3.maddesinde; "1) Bu Kanunun; a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır." hükmünün yer almış olduğu, aynı Kanunun "başvuru yolu" başlıklı 27.maddesinin 1.fıkrasında; "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." hususunun hükme bağlandığı; dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacının, sahibi olduğu 81 DF 529 plakalı araç ile güzergah dışı yolcu taşımacılığı yaptığından bahisle 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26/a maddesi uyarınca 5.000,00 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 5/12/2008 tarih ve 199002 sayılı işlemin tesis edildiği, anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı; olayda, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunun 30.maddesinin 1.fıkrasında yer alan; "para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir." hükmünün, 08.02.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanunun 520.maddesiyle 4925 sayılı Kanunun 30.maddesinde yapılan değişiklik sonucu madde hükmünden çıkarılmış olduğu, 4925 sayılı Kanun uyarınca verilen para cezalarına ilişkin uyuşmazlıkları çözümlemeye yetkili yargı yerinin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na göre belirlenmesinin gerektiği; bu durumda; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda, bu Kanun uyarınca uygulanan idari para cezası için yargı yoluna ilişkin açık hüküm bulunmadığından, 5326 sayılı Kanunun yukarıda anılan hükmü uyarınca, bu davanın görüm ve çözümü Adli Yargı yerlerinin (Sulh Ceza Mahkemesi'nin) görev alanına girdiği sonucuna ulaşıldığı; öte yandan, söz konusu para cezasına ilişkin 5.12.2008 tarih ve 199002 sayılı işleme karşı 19.12.2008 tarihinde Cumayeri Sulh Ceza Mahkemesi'ne yapılan itiraz hakkında 14.1.2009 tarihli, 2008/287 D.İş sayılı görevsizlik kararı verilmesi üzerine 3.2.2009 gününde Mahkemeleri kayıtlarına giren dilekçe ile bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı; bu nedenle; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'ncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesinin gerektiği; açıklanan nedenlerle, davada Mahkemelerinin görevsiz olduğu sonucuna varılmakla 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'ncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine Gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Erdoğan BUYURGAN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Gürbüz GÜMÜŞAY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 28.12.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen durumun aksine, adli yargı kararının kesinleşme durumu açıklığa kavuşturulmadan ve önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu görülmekte ise de; Başkanlık yazısıyla, adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneğinin Mahkemesinden istenildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının

esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin

olduğu öngörülmüşken, bu madde, önce 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiş; daha sonra 25.6.2009 gün ve 5917 sayılı Kanun'un 47. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5917 sayılı Kanun hükümleri 10.7.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda bu haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Sakarya 1. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Cumayeri Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 14.01.2009 gün ve 2008/287 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.12.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.